

5. Хаммер М. Реінжинірінг корпорації: Манифест революції в бізнесі/ Майкл Хаммер, Джеймс Чампи; пер. с англ. Ю.Е. Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287с.

6. Козаченко А.В. Практичні підходи до поліпшення бізнес-процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://easy-code.com.ua/2010/11/praktichni-pidkhodi-do-polipshennya-biznes-procesiv/>

7. kmbs IDEA days: щоденні події для управ-

лінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/authors/13512/chan-kim>

8. Український юрист. Журнал сучасного правника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurist.ua/?article/362>

9. Репіч А.Т. Актуальність стратегії блакитних океанів для українського ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2917/1/8.pdf>

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

THE ROLE OF INFORMATION IN THE MODERN WORLD

Стаття присвячена теоретичним аспектам поняття «інформація». Показано роль інформації в сучасному суспільстві, підприємстві, державі. Визначено, що значний обсяг інформації та забезпечення надійності зберігання сприяла створенню документа. Обґрунтовано роль держави у формуванні інформаційного суспільства, інформаційної безпеки. Акцентовано увагу, що саме інформатизація сприяє забезпеченню національних інтересів, покращенню керованості та підвищенню рівня конкурентоспроможності економіки.

Ключові слова: інформація, документ, суспільство, підприємство, інформаційне суспільство, інформаційні технології, засоби масової інформації, інформаційна безпека.

Стаття посвящена теоретическим аспектам понятия «информация». Показана роль информации в современном обществе, предприятии, государстве. Определено, что значительный объем информации и обеспечение надежности хранения способствовала созданию документа. Обоснована роль государства в формировании информа-

ционного общества, информационной безопасности. Акцентируется внимание, что именно информатизация способствует обеспечению национальных интересов, улучшению управляемости и повышению уровня конкурентоспособности экономики.

Ключевые слова: информация, документ, общество, предприятие, информационное общество, информационные технологии, средства массовой информации, информационная безопасность.

The article is devoted to theoretical aspects of the concept of «information». The role of information in modern society, business and the state. It was found that a significant amount of information contributed to the creation of the document. The state's role in shaping the information society, information security. Information promotes national interests, improving governance and increasing economic competitiveness.

Key words: information, documents, society, enterprise, information society, information technology, media of information, information security.

УДК 002:330

Прокопець Л.В.

к.е.н., асистент кафедри економіки підприємства та управління персоналом

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Гіжевська А.-М.В.

студентка

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Постановка проблеми. Людство вступило до етапу історії, де однією з головних ознак є зміни. Ці зміни докорінно відрізняються від тих, які існували в минулому та стосуються всієї планети, усіх сфер життя людини, суспільства. Саме їм властиві: безперервність, стрімкість, тенденція до прискорення, глобальний характер. Нове суспільство – це суспільство розумової праці, що засноване на застосуванні знань. У новому суспільстві змінюється сам характер праці: розумова праця витісняє фізичну у всіх сферах виробництва. Нове суспільство породжує новий тип економіки, що базується на інформації та знаннях.

Роль інформації в житті держави, суспільства, підприємства дуже велика. Завдяки їй збільшується обсяг виробництва, удосконалюється продукція, матеріали, технологічне обладнання, розширюються зовнішні і внутрішні зв'язки підприємства.

Інформація як поняття трактується представниками різних наук і шкіл по-різному. Вивченням її властивостей і особливостей займається цілий ряд наук: філософія, соціологія, біологія, фізіологія, генетика, психологія, інформатика, журналістика, документознавство, ділові комунікації, документно-інформаційні комунікації, масові комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливий внесок у дослідження розвитку теоретичних аспектів інформації в системі дисциплін документно-інформаційного напрямку, інформатизації, інформаційних систем зробили Л.В. Балабанова, І.Є. Беренбаум, Є.К. Беспалова, Д.І. Блюменау, А.І. Борсук, З.С. Варналій, р. П. Вдовиченко, О.С. Височана, р. С. Гиляревський, М.П. Денисенко, Ю.С. Зубов, О.П. Коршунов, Ю.М. Лукер, Є.А. Медведєва, Т.А. Писарєвська, В.Ф. Ситник, А.В. Соколов, Ю.Н. Столяров, К.В. Тараканов,

А.А. Чухно, Г.М. Швецова-Водка, В.Д. Шквіра та ін.

Постановка завдання. Основною метою статті є дослідження ролі, значення і обґрунтування необхідності інформації в житті держави, суспільства, підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інформація і знання стають одними із головних ресурсів суспільства. Інформаційні ресурси – це продукт інтелектуальної діяльності; наявні запаси інформації, зафіксованої на певному носії і придатної для її збереження та використання. Згідно із Законом України «Про інформацію», інформація – це будь-які відомості або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [1]. Подібне визначення трактує тлумачний словник української мови: «відомості про які-небудь події, чиясь діяльність і т. ін.; повідомлення про щось [2]».

Заслуговує на увагу визначення М.В. Реслера, в якому стверджується і узагальнюється, що інформація – це ресурс різного роду вираження та сфери використання, що характеризує та конкретизує всі процеси і явища зовнішнього світу. Інформація присутня завжди і всюди, особливо у сфері економіки та управління [3, с. 41].

Г.М. Швецова-Водка виділяє якісні, кількісні й ціннісні властивості інформації. Якісні характеристики інформації – достовірність, об'єктивність, своєчасність, релевантність, пертинентність, актуальність, новизна, оптимальність. Кількісні характеристики – повнота, точність, достатність, доступність. Ціннісні характеристики – цінність для досягнення соціально-значущих цілей, вартість (витрати за отримання інформації), користь (можливість використання для розв'язання конкретних завдань) [4].

Поняття інформації співвідноситься з поняттям знання. Знання – це сукупність фактів, закономірностей, відносин, правил, що відбивають рівень ознайомлення з проблемами певних галузей; відображення того або іншого боку суб'єктивної діяльності у вигляді ідей, понять, уявлень про якийсь предмет або явище.

Необхідність надійного збереження великих обсягів інформації та забезпечення надійності зберігання сприяла створенню штучного засобу фіксації інформації, яким став документ. Одне із офіційних визначень даного терміну наводиться в Національному стандарті України «Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять» (ДСТУ 2732:2004), який встановлює терміни та визначення понять у сфері діловодства та архівної справи. Документ визначається, як інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі [5].

Важливість інформації, особливо економічної, для управління підприємством і його потенціалом

зростає відповідно до об'єктивних вимог розвитку виробництва, ускладнення господарських зв'язків, зміни акцентів у формуванні параметрів і якості створюваних матеріальних благ на користь споживача. Інформація як сукупність необхідних для управління підприємством корисних відомостей, які є об'єктом збирання, реєстрації, зберігання, передавання та перетворення, є сьогодні одним із головних ресурсів, значення якого не менше, ніж значення матеріальних, сировинних та інших ресурсів. Використання останніх значною мірою залежить саме від наявності та використання інформації про їхній стан, потреби, джерела покриття цих потреб тощо [6].

Становлення інформаційного суспільства у різних країнах є передумовою для еволюційного переходу до наступної стадії розвитку людства, технологічною основою якої є індустрія створення, обробки і передачі інформації.

Інформація в сучасному світі є найважливішим джерелом влади. Збирання, аналіз, опрацювання, вибір і ефективне використання інформації – необхідна умова функціонування підприємства, суспільства. Держава, будучи центральним інститутом влади, активно використовує інформаційні стосунки: інформація зв'язує між собою державу і громадянське суспільство, що визначає ефективність їх діяльності та взаємодії [7].

Інформаційне суспільство – це найрозвиненіша в сенсі технологій виробництва людська цивілізація, що виникає внаслідок інформаційно-комп'ютерної революції та базується на інформаційних технологіях: комп'ютерах, автоматизації та роботизації всіх сфер і галузей економіки, управління, єдиній інтегрованій системі зв'язку. Це поняття виникло ще у другій половині 60-х рр. ХХ ст., коли людство вперше усвідомило наявність інформаційного потоку, а кількість інформації в суспільстві стала зростати з неймовірною швидкістю. У зв'язку з цим можемо назвати три моделі розвитку інформаційного суспільства:

1) «модель Силіконової долини» – відкрите інформаційне суспільство, детерміноване силами ринку;

2) «Сінгапурська модель» – авторитарне інформаційне суспільство, що розвивається також на ринкових засадах;

3) «Фінська модель» – відкрите соціально-контрольоване суспільство, що розвивається на основі суспільства добробуту.

У стратегічному вимірі раціональним форматом реагування України на глобальні та регіональні європейські «цифрові зрушення» є адекватне пристосування до них у режимі «наздоганяючої модернізації» та забезпечення умов для «випереджаючої модернізації», тобто реального інноваційного розвитку [8].

Державі належить провідна роль у формуванні інформаційного суспільства, що координує діяль-

ність різних суб'єктів господарювання в процесі його становлення, сприяє інтеграції людей у нове інформаційно-технологічне оточення, розвитку галузей інформаційної індустрії, забезпеченню прогресу демократії і дотримання прав особистості в сучасних умовах.

Вплив інформаційного суспільства на культуру виявляється в масштабних змінах виробництва, бізнесу, організації роботи, дозвілля, споживання.

Правовими основами інформаційного суспільства є закони і нормативні акти, що регламентують права людини на доступ до інформаційних ресурсів, технологій, телекомунікацій, захист інтелектуальної власності, недоторканність особистого життя, свободу слова, інформаційну безпеку.

Діалектичний взаємозв'язок і взаємообумовленість економічних, правових, соціальних, культурних і технологічних чинників у становленні інформаційного суспільства виявляється в соціальній сфері, у лібералізації правил регулювання інформаційного і телекомунікаційного ринків, у технологічній і організаційній конвергенції, формуванні нових вимог до працівників і організації ділового процесу, у змінах в інформаційному законодавстві, підвищенні ролі державного регулювання і міжнародної співпраці.

Справжнє інформаційне суспільство повинне забезпечити правові і соціальні гарантії того, що кожний громадянин, що знаходиться в будь-якому місці й у будь-який час, зможе отримати всю необхідну для його життєдіяльності та вирішення поставлених перед ним проблем інформацію.

Інформаційне суспільство – це суспільство, де всі засоби інформаційної технології, тобто комп'ютери, інтегровані системи, кабельний, супутниковий та інший зв'язок, відео пристрій, програмне забезпечення, наукові дослідження, націлені на те, щоб зробити інформацію загальнодоступною, та активно впровадити у виробництво і життя.

Інформаційні технології стали самостійним і прибутковим видом бізнесу, спрямованим на задоволення потреб будь-яких користувачів. Людина має можливість миттєво підключитися до інформаційного потоку. Це енциклопедії та довідники, бази даних, оперативні зведення, законодавчі акти, аналітичні огляди, інформація в житті суспільства, що надходить з регіональних, національних, міжнародних систем. Її використання допомагає успішному веденню підприємства. Роль інформації в житті підприємства, суспільства і держави досить значна, але сучасний розвиток технологій дозволяє дивитися ширше. Побудова бізнесу глобального масштабу в мережах Інтернет – цілком реальна можливість, оскільки відкритий доступ до всесвітнього потоку фінансової, політичної, наукової, технічної інформації.

Особливо, слід зазначити величезні можливості інформаційного впливу на особистість засобів масової інформації. По суті, сьогодні ЗМІ – практично єдина структура, через яку населення щодня одержує інформацію про процеси в регіонах, країні, світі, за допомогою якої населенню буквально нав'язують різні ідеологічні бачення. Тому особливо важливими є якість і достовірність інформації, що транслюється через ЗМІ. У даний час ЗМІ можуть виступити і як сила, що стабілізує суспільство, і стати детонатором соціального вибуху. Таким чином, соціальна безпека країни не може бути забезпечена без інформаційної безпеки. Отже, проблема національної безпеки має яскраво виражений інформаційний аспект.

Усі складові інформаційної безпеки є невід'ємними і системотворчими в інших видах безпеки. На сучасному етапі розвитку суспільства без забезпечення інформаційної безпеки практично неможливо гарантувати інший вид безпеки, зокрема, і національну. Безпека є сукупністю умов і чинників, що забезпечують нормальне функціонування і розвиток будь-якої системи. Інформаційна безпека виступає, як заперечення (подолання) інформаційної небезпеки, що виявляється в будь-яких масштабах. Небезпеки і загрози інформаційній безпеці визначають зміст діяльності з її забезпечення.

Забезпечення інформаційної безпеки є не тільки захист від небезпек і загроз в інформаційній сфері суспільства, але й припускає такий позитивний розвиток інформаційної реальності, який не породжував би негативних ефектів процесу інформатизації. Об'єктами забезпечення інформаційної безпеки в системі національної безпеки є особистість, суспільство й держава і їх інтереси в інформаційній сфері. Основним же суб'єктом забезпечення інформаційної безпеки є держава [9].

Вивчення інформаційного суспільства вимагає використання такого терміна, як інформаційна індустрія. До якої належать приватні та державні підприємства, які створюють інформацію різних видів, інтелектуальну власність, забезпечують функціонування пристроїв для поширення інформації споживачам, обладнання і програмне забезпечення покликане обробляти інформацію.

Інформаційну індустрію у свою чергу можна подати у вигляді трьох її галузей, які створюють зміст, поширюють його і обробляють. До індустрії змісту належать організації, які створюють інтелектуальну власність. Інформацію створюють письменники, композитори, художники, фотографи, вчені, інженери, економісти, фінансисти, влада. У цьому їм допомагають видавці, продюсери та підприємства, які обробляють інформацію і подають її, як товар. Сюди ж входять організації,

які самі не створюють нової інформації, але узагальнюють її, виробляючи довідники, бази даних, статистичні збірники. Постачальники такої інформації мають значну частину прибутків.

У будь-якої професійної діяльності людини зараз інформаційні ресурси відіграють величезну роль. У даний час є великий вибір різних програмних продуктів, що відповідають майже всім вимогам. Створення ефективно працюючих професійних програм дозволяє підвищити продуктивність праці фахівців і скоротити чисельність персоналу. При цьому підвищується швидкість обробки інформації та її достовірність, що необхідно для ефективного планування та управління підприємством, державою.

Висновки з проведеного дослідження.

Сучасний світ знаходиться на етапі розвитку, який визначають, як «інформаційне суспільство». Тобто, у всіх сферах діяльності на перший місце виходить інформація, а, отже, і процеси, пов'язані з її отриманням, обробкою та використанням. Інформація стала визначальним ресурсом для успішної діяльності не тільки підприємства, але держави в цілому.

Інформатизація сприяє забезпеченню національних інтересів, покращенню керованості та підвищенню рівня конкурентоспроможності економіки. Недостатній рівень інформатизації та розвитку новітніх інформаційних технологій в Україні в сучасних умовах нестабільного розвитку економіки, фінансової кризи, політичної нестабільності обмежує можливості вітчизняних підприємств щодо інтеграції в глобальний ринок виробничих ресурсів, доступ до нових технологій, інвестиційних, матеріально-технічних, інтелектуальних ресурсів.

Будь-яка професійна діяльність безпосередньо взаємопов'язана з інформаційними технологі-

ями. Навіть культура і засоби масової інформації не може обходитися без інформаційного забезпечення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про інформацію». [Електронний ресурс]. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Тлумачний словник української мови // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uktdic.appspot.com>
3. Роль і місце облікової інформації в управлінні підприємством / М.В. Реслер // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(3). – С. 139–145.
4. Термінологічні проблеми бібліології / Галина Швецова-Водка // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань: зб. наук. пр. / М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т держ. упр. і права. – К. – 2013. – Вип. 7. – С. 106–112.
5. ДСТУ 2732:2004 «Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon.sop.com.ua/regulations/10637/478668/>
6. Попрозман О.І. Інформаційні технології в управлінні підприємством / О.І. Попрозман // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 1. – С. 49–52.
7. Роль інформації та інформаційних ресурсів у сучасній економіці України. [Електронний ресурс]. – <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/economics/article/viewFile/5867/7258>
8. Широкозмуговий доступ до мережі Інтернет як важлива передумова інноваційного розвитку України: аналіт. доп. / Д.В. Дубов, М.А. Ожеван. – К.: НІСД. – 2013. – 108 с.
9. До проблеми визначення місця й ролі інформаційних аспектів безпеки у соціальних процесах. [Електронний ресурс]. – <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/3172/3131>